

Wymagania edukacyjne. Klasa 5 Historia

Szarym kolorem oznaczono treści, o których realizacji decyduje nauczyciel.

Podkreślone tematy dodatkowe (nieobowiązkowe) z podstawy programowej

I OKRES

Dział I. Pradzieje i najdawniejsze cywilizacje

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Organizacja pracy na lekcjach historii w klasie 5. Zagadnienia 1. Treści nauczania w klasie 5. 2. zasady pracy i oceniania na lekcjach historii						
2. Powtórzenie wiadomości o chronologii historycznej.	- potrafi określić wiek na podstawie podanej daty - zna cyfry rzymskie do 20	- potrafi określić połowę i wiek na podstawie podanej daty	- potrafi określić datę początkową i końcową podanego wieku	- potrafi obliczyć ile lat upłynęło od daty do daty	- zna i stosuje cyfry rzymskie powyżej 50	
3. Najdawniejsze dzieje człowieka Zagadnienia 1. Człowiek rozumny. 2. Życie człowieka	– wskazuje kontynent, z którego pochodzi człowiek; – rozumie pojęcia: wędrowny i osiadły tryb życia oraz potrafi je	– rozumie pojęcia: neolit, paleolit	– rozumie, dlaczego pierwsi ludzie prowadzili najpierw wędrowny, a później osiadły tryb życia; – wie, dlaczego pojawili	– analizuje wpływ przejścia z wędrownego na osiadły tryb życia na zmiany w życiu ludzi na różnych	– analizuje wpływ warunków geograficznych na życie ludzi i zmiany w nim zachodzące	I. 1)

<p>w okresie paleolitu. 3. Rewolucja neolityczna i zmiany w życiu człowieka. 4. Pierwsi rzemieślnicy i kupcy.</p>	<p>wyjaśnić</p>		<p>się kupcy i rzemieślnicy</p>	<p>płaszczyznach</p>		
<p>4. Mezopotamia – narodziny pierwszej cywilizacji Zagadnienia 1. Nowe surowce i nowe narzędzia. 2. Warunki geograficzne Mezopotamii i ich wpływ na życie ludzi. 3. Powstanie państw w Mezopotamii. 4. Religia i osiągnięcia Mezopotamii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Mezopotamię; – wymienia trzy osiągnięcia mieszkańców Mezopotamii; – wie, kim był Hammurabi, i zna założenia jego kodeksu; – wymienia surowce, z których zaczęto wyrabiać narzędzia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie nowych surowców, z których wykonywano narzędzia; – zna najważniejsze rzeki Mezopotamii; – rozumie znaczenie słów: politeizm i kodeks 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie wylewów rzek dla rozwoju rolnictwa; – omawia religię politeistyczną; – uzasadnia nazwę – Żyzny Półksiężyc 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia okoliczności, które wpłynęły na powstanie państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje znaczenie wynaleźni pisma dla funkcjonowania państwa; – wskazuje konsekwencje wynaleźni koła 	<p>I. 2) 3) 5)</p>

<p>5. Starożytny Egipt</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki geograficzne starożytnego Egiptu i ich wpływ na życie mieszkańców. 2. Faraon i jego władza. 3. Społeczeństwo Egiptu. 4. Pismo egipskie. 5. Bogowie egipscy. 6. Grobowce faraonów. 7. Osiągnięcia Egipcjan. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, nad jaką rzeką leży Egipt; – rozumie pojęcia: faraon i hieroglify; – rozumie pojęcia: politeizm, piramida, sarkofag, mumia; – wymienia trzy osiągnięcia Egipcjan 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, dlaczego wylewy Nilu miały wpływ na plony; – wie, czym zajmowali się: faraon, pisarze, rzemieślnicy, kupcy, kapłani; – wymienia bogów egipskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Egipt był nazywany darem Nilu; – rozumie pojęcie monarcha despotyczna; – rozumie, dlaczego Egipcjanie mumifikowali zwłoki 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia władzę faraona; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania państwa; – rozumie znaczenie wynalazków Egipcjan 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje Egipt z Mezopotamią pod względem wpływu warunków geograficznych na życie mieszkańców; – porównuje wynalazki poznanych cywilizacji 	<p>I. 2) 3) 4) 5)</p>
<p>6. Starożytny Izrael</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki geograficzne Izraela. 2. Judaizm i jego zasady. 3. Najważniejsze postacie z historii Izraela. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Palestynę; – rozumie pojęcia: dekalog, judaizm; – wie, w kogo wierzyli Żydzi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: monoteizm, Jahwe; – podaje cechy judaizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na związek warunków geograficznych z zajęciami mieszkańców Palestyny; – wskazuje najważniejsze postacie z historii Izraela i wiąże je z wydarzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wędrówki i niewolę Żydów 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje cechy judaizmu i chrześcijaństwa, dostrzega korzenie chrześcijaństwa w judaizmie 	<p>I. 2) 3) 5)</p>

<p>7. Cywilizacje Indii i Chin</p> <p>osiągnięcia cywilizacyjne Dalekiego Wschodu</p> <ul style="list-style-type: none"> • system kastowy w Indiach • cywilizacja Doliny Indusu • terminy: <i>Daleki Wschód, Ariowie, kasta, hinduizm, Wielki Mur Chiński, Jedwabny Szlak</i> 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Daleki Wschód, Wielki Mur Chiński</i></p> <p>– wskazuje na mapie: Indie, Chiny</p> <p>– przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego jedwab i porcelana były towarami poszukiwanymi na Zachodzie</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Daleki Wschód, Ariowie, kasta, hinduizm, Wielki Mur Chiński, Jedwabny Szlak</i></p> <p>– wymienia osiągnięcia cywilizacji doliny Indusu</p> <p>– wymienia osiągnięcia cywilizacji chińskiej</p> <p>– wyjaśnia, kiedy narodziło się cesarstwo chińskie</p>	<p>– opisuje system kastowy w Indiach</p> <p>– charakteryzuje wierzenia hinduistyczne</p>	<p>– charakteryzuje rolę Jedwabnego Szlaku w kontaktach między Wschodem a Zachodem</p> <p>– przedstawia terakotową armię jako zabytek kultury chińskiej</p> <p>– wymienia i wskazuje na mapie: rzeki: Indus, Huang He, Jangcy</p>	<p>– charakteryzuje buddyzm</p> <p>– opowiada o filozofii Konfucjusza</p>	
<p>8. Lekcja powtórzeniowa. Pierwsze cywilizacje</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Powstanie i osiągnięcia pierwszych cywilizacji.</p>	<p>– wskazuje położenie poznanych cywilizacji na mapie;</p> <p>– potrafi podać co najmniej jedną informację na ich temat</p>	<p>– wymienia zajęcia mieszkańców poznanych państw;</p> <p>– wskazuje przykłady politeizmu i monoteizmu</p>	<p>– omawia wpływ warunków geograficznych na życie codzienne ludzi</p>	<p>– wskazuje osiągnięcia omówionych cywilizacji, potrafi je przyporządkować do danego obszaru, dostrzega ich wpływ na zachodzące zmiany</p>	<p>– analizuje wpływ osiągnięć na zachodzące zmiany;</p> <p>– potrafi dostrzec różnice między cywilizacjami w różnych dziedzinach życia</p>	<p>I. 1) 2) 3) 4) 5)</p>
<p>9 i 10. Sprawdzian 1. Pierwsze cywilizacje oraz omówienie spr.</p>						

Dział II: Starożytna Grecja

<p>11. Cywilizacja starożytnych Greków</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki geograficzne i ich wpływ na życie mieszkańców. 2. Miasta-państwa. 3. Kolonizacja grecka. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie starożytną Grecję; – rozumie pojęcie polis; – wymienia zajęcia Greków 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: Hellada, Hellenowie, akropol, agora, kolonia 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega i omawia wpływ warunków geograficznych na zajęcia i sposób życia starożytnych Greków 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny powstawania polis; – rozumie przyczyny kolonizacji greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny wpływów greckich w basenie Morza Śródziemnego 	<p>I. 2) 3)</p>
<p>12. W demokratycznych Atenach</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Demokracja. 2. Zgromadzenie ludowe, urzędnicy ateńscy. 3. Społeczeństwo Aten. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie demokracja 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia demokrację jako sposób sprawowania rządów 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia urzędników ateńskich oraz ich kompetencje 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia różnice w zadaniach kobiet i mężczyzn oraz obywateli i cudzoziemców 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje współczesną demokrację z demokracją ateńską 	<p>I. 3) 4)</p>
<p>13. Wierzenia starożytnych Greków</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mitologia grecka. 2. Bogowie greccy. 3. Formy oddawania czci bogom 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie politeizm w odniesieniu do wierzeń Greków; – wie, gdzie była siedziba bogów greckich; – zna co najmniej jednego boga greckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejszych bogów greckich: Zeusa, Posejdona, Hades, Atenę, Afrodytę, Herę, Apolla; – opisuje wygląd bogów 	<ul style="list-style-type: none"> – zna sposoby oddawania czci bogom 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Homer; – wie, kim byli herosi 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać znaczenie religii jako czynnika jednoczącego Greków 	<p>I. 3)</p>

<p>14. Ulubiona postać mitologiczna. Wiadomości dodatkowe. Uczeń: - potrafi opowiadać jeden wybrany mit - posługuje się związkami frazeologicznymi z mitologii: pięta achillesowa, stajnia Augiasza itp.</p>						
<p>15. W teatrze i na igrzyskach Zagadnienia 1. Gimnazjony. 2. Igrzyska olimpijskie. 3. Powstanie teatru. 4. Tragedie i komedie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie odbywały się igrzyska; – wie, jak wyglądał teatr grecki 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje dyscypliny sportowe, które były uprawiane w czasie igrzysk; – wie, jak wyglądała praca i stroje aktorów; – wie, jaka była geneza teatru 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie sportu w codziennym życiu Greków; – wie, w jaki sposób nagradzano zwycięzców na igrzyskach 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym różni się tragedia od komedii; – wymienia twórców tragedii i komedii 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, dlaczego igrzyska i teatr były czynnikami integrującymi Greków 	<p>I. 3) 5)</p>
<p>16. Uczeń, pisarze, artyści Zagadnienia 1. Filozofia grecka. 2. Literatura. 3. Architektura i rzeźba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać budynek wzniesiony przez Greków; – rozumie pojęcie filozofia; – wie, jak wyglądało pismo greckie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie pisma dla rozwoju nauki; – wymienia greckich filozofów; – wskazuje nauki, które rozwinęły się w Grecji 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia porządki architektoniczne; – wie, czym zajmowali się filozofowie; – zna dokonania Homera 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje osiągnięcia Greków z osiągnięciami dotychczas poznanych cywilizacji 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega integrujący charakter sztuki i nauki greckiej 	<p>I. 2) 3) 5)</p>

<p>17.Lekcja powtórzeniowa. Starożytna Grecja</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Położenie geograficzne i jego konsekwencje dla Hellady.</p> <p>2. Osiągnięcia starożytnych Greków.</p> <p>3. Wierzenia greckie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać Grecję na mapie; – wymienia, co najmniej trzy osiągnięcia Greków w różnych dziedzinach życia 	<ul style="list-style-type: none"> – zna zajęcia Greków; – wymienia rodzaje nauk, które rozwinęły się w Grecji 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jaki był wpływ warunków geograficznych na zajęcia Greków; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania polis i rozwoju nauki 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie wpływ warunków geograficznych na powstawanie polis; – wskazuje czynniki integrujące greckie polis 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega, czym różni się demokracja ateńska od demokracji współczesnej 	<p>I. 2) 3) 4) 5)</p>
<p>18 i 19.Sprawdzian 2. Starożytna Grecja oraz omówienie spr.</p>						

Dział III: Starożytny Rzym

<p>20. Rzym – od królestwa do republiki</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Powstanie Rzymu.</p> <p>2. Rzym w okresie królewskim.</p> <p>3. Rzym jako republika.</p> <p>4. Urzędy rzymskie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać Rzym na mapie; – zna pojęcie republika 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy Rzym stał się republiką; – zna zasady funkcjonowania republiki; – wymienia rzymskie urzędy; – wie, jak byli wybierani urzędnicy rzymscy 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kompetencje urzędników rzymskich 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje republikę rzymską z demokracją ateńską 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny walk plebejuszy z patrycjuszami 	<p>I. 2) 3) 4)</p>
<p>21. Imperium Rzymskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi pokazać 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia różnice między 	<p>I. 2) 3) 4)</p>

<p>Zagadnienia 1. Podboje Rzymu. 2. Romanizacja prowincji. 3. Niewolnicy. 4. Upadek republiki. 5. Narodziny cesarstwa. 6.</p>	<p>Imperium Rzymskie na mapie; – wie skąd się brali niewolnicy; – rozumie pojęcie cesarstwo</p>	<p>romanizacja; – wie, kim był Gajusz Juliusz Cezar; – wie, kiedy upadła republika; – omawia położenie niewolników</p>	<p>rzymskich podbojów; – wie, jaki był wpływ Rzymian na podbite prowincje</p>	<p>doszło do upadku republiki; – wskazuje efekty podbojów rzymskich i upadku republiki</p>	<p>republika a cesarstwem</p>	
<p>22. Cywilizacja starożytnego Rzymu Zagadnienia 1. Wpływ Greków na kulturę rzymską. Romanizacja prowincji. 2. Religia Rzymian. 3. Osiągnięcia w budownictwie. 4. Literatura i prawo rzymskie.</p>	<p>– rozumie pojęcia: akwedukt, łuk triumfalny, gladiator; – omawia religię Rzymian</p>	<p>– wymienia bogów rzymskich; – wskazuje osiągnięcia Rzymian w budownictwie; – potrafi wyjaśnić powiedzenie: „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu.”</p>	<p>– opowiada o edukacji rzymskiej; – wymienia rzymskich twórców</p>	<p>– wyjaśnia wpływ Greków na kulturę rzymską; – uzasadnia, że państwo rzymskie było krajem wielu religii</p>	<p>– dostrzega wpływ osiągnięć Rzymian na współczesny świat</p>	<p>I. 3) 5)</p>
<p>23. Powstanie chrześcijaństwa i schyłek starożytności Zagadnienia 1. Powstanie i rozwój chrześcijaństwa.</p>	<p>– zna datę upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie; – wie, gdzie i kiedy narodziło się chrześcijaństwo;</p>	<p>– omawia założenia chrześcijaństwa; – wie, jak wyglądało życie pierwszych chrześcijan; – omawia rozwój chrześcijaństwa;</p>	<p>– rozumie przyczyny prześladowań chrześcijan; – wskazuje przyczyny słabości Imperium Rzymskiego</p>	<p>– wskazuje przyczyny upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie</p>	<p>– analizuje przyczyny rozwoju chrześcijaństwa</p>	<p>I. 3) 5) 6)</p>

2. Prześladowanie chrześcijan. 3. Chrześcijaństwo religią panującą. 4. Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie.	– wie, kim był Jezus Chrystus; – rozumie pojęcie chrześcijaństwo	– rozumie pojęcia: barbarzyńcy, tolerancja religijna				
24. Lekcja powtórzeniowa. Starożytny Rzym Zagadnienia 1. Formy sprawowania władzy. 2. Osiągnięcia Rzymian. 3. Religie w Imperium Rzymskim.	– potrafi wskazać na mapie Rzym; – wymienia różne formy sprawowania władzy; – wie, kim byli Jezus Chrystus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August, – wie, kiedy upadło Cesarstwo Rzymskie na Zachodzie	– umiejscawia w czasie powstanie i upadek Rzymu; – opisuje różne formy ustrojowe; – wymienia osiągnięcia Rzymian w różnych dziedzinach	– opisuje życie pierwszych chrześcijan; – opisuje rzymską edukację	– porównuje różne formy ustrojowe; – przedstawia przyczyny i skutki podbojów rzymskich	– dostrzega wpływy greckie na kulturę rzymską	I. 2) 3) 4) 5) 6)
25 i 26. Sprawdzian 3. Starożytny Rzym oraz omówienie spr.						

Dział IV: Początki średniowiecza

27. Bizancjum Zagadnienia 1. Cesarstwo na wschodzie. 2. Justynian Wielki.	– wskazuje Bizancjum na mapie; – rozumie pojęcia: cesarstwo wschodnie, schizma wschodnia; – wie, jak wygląda	– wymienia działania cesarza Justyniana; – wskazuje osiągnięcia Bizancjum w dziedzinie kultury i architektury;	– wskazuje różnice między cesarstwem wschodnim a zachodnim; – rozumie znaczenie Bizancjum dla	– podaje argumenty uzasadniające przydomek cesarza Justyniana; – wskazuje działania, które miały pomóc	– omawia współczesne konsekwencje schizmy wschodniej	II. 2)
--	--	---	--	---	--	--------

3. Sztuka bizantyjska. 4. Schizma wschodnia.	mozaika	– zna konsekwencje schizmy wschodniej	zachowania dorobku starożytności	w odbudowaniu cesarstwa		
28. Powstanie cywilizacji islamu Zagadnienia 1. Powstanie islamu. 2. Założenia islamu. 3. Podboje Arabów. 4. Osiągnięcia Arabów.	– wskazuje na mapie Półwysep Arabski; – wie, kim był Mahomet; – rozumie pojęcia: islam, Koran, muzułmanin, arabeska; – wie, w którym wieku powstał islam	– wymienia założenia islamu; – wskazuje ziemie podbite przez Arabów; – rozumie znaczenie roku 622	– wymienia filary islamu; – omawia politykę Arabów na podbitych terenach	– rozumie, jakie znaczenie mieli Arabowie w przekazaniu potomnym dorobku starożytnych Greków	– rozumie znaczenie handlu i wojen arabskich dla rozprzestrzeniania się osiągnięć innych kultur	II. 1)
29. Nowe państwa w Europie Zagadnienia • powstanie państwa Franków • cesarstwo Karola Wielkiego • rozwój kultury i nauki w państwie Karola Wielkiego • traktat w Verdun i jego skutki – nowe państwa w Europie	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>dynastia, cesarstwo, możnowładca</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego Karol otrzymał przydomek „Wielki”	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie, układ w Verdun, cesarstwo, margrabia, marchia, możnowładca, Rzesza Niemiecka</i>	– wyjaśnia, w jaki sposób władzę w państwie Franków przejęła dynastia Karolingów – charakteryzuje rozwój kultury i nauki w czasach Karola Wielkiego – przedstawia postanowienia traktatu w Verdun oraz jego skutki – zaznacza na osi czasu daty: 800 r., 843 r., 962 r. – omawia dokonania: Chłodwiga, Karola Młota, Pepina Małego, Karola Wielkiego i Ottona I	– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do utworzenia Rzeszy Niemieckiej – tłumaczy, dlaczego Karol Wielki jest jednym z patronów zjednoczonej Europy	– wyjaśnia skąd pochodzi polskie słowo „król”	

30.Lekcja powtórzeniowa. Początki średniowiecza Zagadnienia 1. Bizancjum. 2. Islam. 3. Nowe państwa europejskie. 4. Chrystianizacja Europy.	– wie, w jaki sposób powstało cesarstwo bizantyjskie; – wie, kto stworzył islam	– wie, kim byli Otton I, Justynian Wielki, Mahomet, oraz zna ich dokonania; – zna zasady islamu	– rozumie znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa; – rozumie pojęcie schizma wschodnia; – rozumie znaczenie powstania islamu i zmian, które wiązały się z wprowadzeniem tej religii	– rozumie przyczyny i skutki przyjmowania chrześcijaństwa	– dostrzega, że czas średniowiecza to czas budowania Europy; – rozumie wpływ chrześcijaństwa na budowę Europy	II. 1) 2)
31 i 32.Sprawdzian 4. Początki średniowiecza oraz omówienie spr.						

II okres

Dział V: Społeczeństwo, władza i kultura średniowiecznej Europy

33. Rycerstwo i system lenny Zagadnienia 1. System lenny 2. Zamek ośrodkiem władzy. 3. Od pazia do rycerza. 4. Kultura rycerska.	– wie, kto mógł zostać rycerzem, przedstawia zadania rycerza; – opowiada, na czym polegał system lenny	– opisuje władzę króla w średniowieczu; – przedstawia drogę od pazia do rycerza oraz zadania związane z poszczególnymi stopniami; – rozumie pojęcia: wasal, senior, lenno; – opowiada o zamku i jego roli jako siedziby możnowładcy	– rozumie pojęcie immunitet; – opowiada o ceremonii nadawania lenna; – wie, na czym polegała kultura rycerska	– rozumie przyczyny i skutki powstania systemu lennego	– omawia rolę króla w systemie lennym; – rozumie, jaki wpływ miał system lenny na pozycję króla i sytuację wewnętrzną w państwie	III., IV. 1) 3)
---	---	--	---	--	---	-----------------

<p>34. Średniowieczna wieś</p> <p>Zagadnienia 1. Życie codzienne na wsi. 2. Pan i poddani. 3. Osadnictwo. 4. Zmiany w rolnictwie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie jak wyglądało życie na wsi średniowiecznej; – dostrzega różnice między panem a poddanymi 	<ul style="list-style-type: none"> – zna narzędzia używane do pracy na roli w okresie średniowiecza; – wie, na czym polegało osadnictwo 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia obowiązki chłopów i pana; – wskazuje nowe sposoby uprawiania ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie osadnictwa dla właściciela ziemi; – rozumie znaczenie pogody dla życia na wsi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie wpływ nowych metod uprawiania ziemi i nowych narzędzi na życie mieszkańców wsi 	<p>IV. 1) 2)</p>
<p>35. Średniowieczne miasto</p> <p>Zagadnienia 1. Odrodzenie miast. 2. Lokacje miast i ich wygląd. 3. Funkcje miast. 4. Mieszkańcy miast i ich zajęcia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym zajmowali się mieszkańcy miast; – potrafi opisać wygląd średniowiecznego miasta 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jakie grupy społeczne mieszkały w średniowiecznych miastach; – rozumie pojęcia: cech, mistrz, czeladnik; – wymienia funkcje miast 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o procesie lokowania miasta i jego cechach; – rozumie, jakie znaczenie miały cechy 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, dlaczego właściciele ziemi dążyli do lokowania miast; – opisuje samorząd miasta w średniowieczu 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia podobieństwa i różnice między miastem współczesnym a średniowiecznym 	<p>IV. 1) 2) 3)</p>
<p>36. Lekcja w terenie: <u>Łączna - średniowieczne miasto.</u> Zagadnienia Wiadomości dodatkowe. Uczeń: - poznaje historie lokacji naszego miasta - zna datę lokacji miasta i nazwisko założyciela</p>						

- wymienia elementy zabudowy średniowiecznego miasta na prawie magdeburskim na przykładzie Łęcznej						
37. Kościół i kultura na zachodzie Europy Zagadnienia 1. Powstanie i rola zakonów. 2. Uniwersytety. 3. Style architektoniczne w średniowieczu.	– wymienia style architektoniczne średniowiecza; – wie, co się działo na uniwersytecie; – wie, czym się zajmowali zakonnicy	– wymienia przykłady średniowiecznych zakonów; – wie, gdzie powstał pierwszy zakon, zna jego założyciela; – rozumie zasadę „Módl się i pracuj”	– wymienia najstarsze uniwersytety; – rozumie rolę uniwersytetu; – wie, czym zajmowali się dominikanie i franciszkanie	– rozumie wpływ duchowieństwa i chrześcijaństwa na życie w średniowiecznej Europie	– porównuje rolę zakonów w średniowieczu i we współczesności	IV. 3) 4)
38. Sztuka średniowiecza Zagadnienia • styl romański i jego cechy • styl gotycki i jego charakterystyczne elementy • rzeźba i malarstwo średniowieczne • pismo i miniatury w rękopisach • zabytki średniowieczne w Polsce	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>katedra, witraże, miniatura</i> – przy pomocy nauczyciela omawia zabytki sztuki średniowiecznej w Polsce – potrafi narysować rozetę wykorzystując przyrządy do geometrii: cyrkiel, ekierkę, linijkę, kątomierz.	– potrafi wyjaśnić, opisać i rozpoznać elementy architektoniczne: portal, biforium, sklepienie, nawa główna, transept, rozeta.	– charakteryzuje styl romański – omawia cechy stylu gotyckiego	– porównuje styl gotycki i romański – przedstawia przykłady rzeźby i malarstwa średniowiecznego	– znajduje i przedstawia informacje o średniowiecznych świątyniach w swoim regionie oraz elementach ich wystroju	
39. Spór cesarstwa	– wie, kto został	– wie, kim byli:	– rozumie określenie	– rozumie znaczenie	– rozumie znaczenie	III.

<p>z papieżstwem</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odnowienie cesarstwa przez Ottona I. 2. Upadek znaczenia papieżstwa. 3. Program reform. 4. Spór między Henrykiem IV a Grzegorzem VII. 5. Konkordat w Wormacji. 	<p>cesarzem w 962 r.</p> <p>– wie, czego dotyczył spór między papieżem a cesarzem</p>	<p>Henryk IV i Grzegorz VII;</p> <p>– rozumie pojęcie konkordat wormacki;</p> <p>– opowiada o etapach sporu między papieżem a cesarzem;</p> <p>– wymienia założenia reformy kościoła zaproponowane przez klasztory benedyktyńskie</p>	<p>„pójść do Kanossy” i zna jego genezę</p>	<p>koronacji cesarskiej Ottona I;</p> <p>– rozumie przyczyny sporu między papieżstwem a cesarstwem;</p> <p>– rozumie przyczyny zmian zaproponowanych przez klasztory benedyktyńskie</p>	<p>konkordatu w Wormacji dla stosunków między Kościołem a państwami średniowiecznej Europy</p>	
<p>40.Lekcja powtórzeniowa.</p> <p>Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. 2. Konflikty średniowiecznego świata. 	<p>– opisuje życie chłopca, rycerza, mieszczanina, duchownego w średniowieczu</p>	<p>– wymienia style architektoniczne średniowiecza i potrafi je rozpoznać</p>	<p>– dostrzega wpływ systemu lennego na funkcjonowanie wsi</p>	<p>– wskazuje zmiany zachodzące na wsi, rozumie ich znaczenie</p>	<p>– rozumie rolę chrześcijaństwa w kształtowaniu się średniowiecznej Europy</p>	<p>III., IV. 1) 2) 3) 4)</p>
<p>41 i 42.Sprawdzian 5.</p> <p>Władza, społeczeństwo i kultura średnio-</p>						

wiecznej Europy oraz omówienie spr.						
--	--	--	--	--	--	--

Dział VI: Polska pierwszych Piastów

43. Narodziny państwa polskiego Zagadnienia 1. Słowianie na ziemiach dzisiejszej Polski. 2. Podboje Mieszka I. 3. Przyjęcie chrztu. 4. Budowa państwa przez Mieszka I.	– wie, kim był Mieszko I; – wie, kiedy Polska przyjęła chrzest	– wymienia największe plemiona zamieszkujące ziemie polskie; – opowiada o tworzeniu państwa polskiego; – opowiada o przyjęciu chrztu	– wie, kiedy była bitwa pod Cedynią; – rozumie znaczenie podbojów dla tworzenia państwa Mieszka	– wskazuje przyczyny i skutki przyjęcia chrześcijaństwa	– analizuje zmiany spowodowane przez chrzest w kontekście międzynarodowego położenia Polski	V. 1) 2)
44. Panowanie Bolesława Chrobrego Zagadnienia 1. Misja biskupa Wojciecha. 2. Utworzenie arcybiskupstwa w Gnieźnie. 3. Zjazd gnieźnieński. 4. Wojny Bolesława Chrobrego. 5. Koronacja Bolesława Chrobrego.	– wie, kto był następcą Mieszka I; – wie, kim był św. Wojciech; – wie, w którym roku Bolesław Chrobry został królem i kiedy był zjazd w Gnieźnie	– wie, kto i kiedy brał udział w zjeździe gnieźnieńskim; – opowiada o misji biskupa Wojciecha; – wie, z kim Bolesław Chrobry toczył wojny i zna rezultat tych wojen	– wskazuje przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego	– rozumie znaczenie powołania pierwszego arcybiskupstwa na ziemiach polskich	– rozumie, jak koronacja wpłynęła na sytuację Polski w Europie	V. 3)
45. Upadek i odbudowa państwa pierwszych	– wie, jaka dynastia sprawowała rządy	– wymienia problemy Polski w I połowie	– wymienia przyczyny problemów Polski	– rozumie przyczyny problemów	– wskazuje skutki koronacji Bolesława	V. 3) 4)

<p>Piastów</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rządy Mieszka II. 2. Kryzys monarchii. 3. Kazimierz Odnowiciel i jego działania. 4. Bolesław Śmiały i biskup Stanisław. 	<p>w średniowiecznej Polsce;</p> <p>– wie, kim byli Mieszko II, Bolesław Śmiały, Kazimierz Odnowiciel</p>	<p>XI w.</p>	<p>w XI w.;</p> <p>– wskazuje działania mające na celu poprawę sytuacji Polski podejmowane przez kolejnych władców</p>	<p>wewnętrznych państwa polskiego</p>	<p>Śmiałego i zamordowania biskupa Stanisława</p>	
<p>46. Społeczeństwo Polski pierwszych Piastów</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Życie na wsi i w grodzie. 2. Powinności – daniny i posługi. 3. Wojowie i duchowni. 	<p>– wymienia grupy społeczne w Polsce średniowiecznej;</p> <p>– wie, jakie były zajęcia wojów;</p> <p>– zna pojęcia: możnowładca, wojowie, duchowieństwo</p>	<p>– opisuje życie na wsi, w mieście</p>	<p>– wskazuje różnice występujące między poszczególnymi stanami</p>	<p>– dostrzega wpływ chrześcijaństwa na funkcjonowanie państwa polskiego</p>	<p>– rozumie, jakie znaczenie miały powinności poszczególnych grup społecznych dla funkcjonowania państwa</p>	<p>V. 5)</p>
<p>47. Panowanie Bolesława Krzywoustego</p> <p>Zagadnienia</p> <ul style="list-style-type: none"> • testament Krzywoustego i jego założenia • terminy: <i>testament</i>, <i>zasada senioratu</i>, <i>senior i juniorzy</i> • postać historyczna: Bolesław Krzywousty 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>senior i juniorzy</i>, <i>zasada senioratu</i></p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>testament</i>, <i>zasada senioratu</i>, <i>senior i juniorzy</i></p> <p>– wskazuje na mapie: państwo Bolesława Krzywoustego</p> <p>– opisuje postać Bolesława Krzywoustego</p>	<p>– omawia przyczyny ogłoszenia testamentu Krzywoustego</p>	<p>– wyjaśnia zasadę senioratu</p> <p>– wyjaśnia, jakie skutki dla państwa mogą mieć wewnętrzne spory o tron</p>	<p>– ocenia szanse i zagrożenia wynikające z wprowadzenia zasady senioratu</p>	

		– zaznacza na osi czasu datę 1138 r.				
48.Lekcja powtórzeniowa. Polska pierwszych Piastów Zagadnienia 1. Powstanie państwa polskiego. 2. Społeczeństwo polskie w okresie wczesnopiastowskim.	– wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów; – wymienia władców z dynastii Piastów; – wie, co się wydarzyło w 966 r., 1000 r., 1025 r., 1138 r	– omawia działania pierwszych władców z dynastii Piastów	– wskazuje grupy społeczne zamieszkujące ziemie polskie, omawia ich zajęcia	– rozumie i wymienia przyczyny oraz skutki przyjęcia chrztu, zjazdu w Gnieźnie, pierwszej koronacji	– rozumie, jaki wpływ miało przyjęcie chrześcijaństwa na zmiany w różnych dziedzinach życia w Polsce	V. 1) 2) 3) 4) 5)
49 i 50.Sprawdzian 6. Polska pierwszych Piastów oraz omówienie.						

Dział VII: Polska dzielnicowa i zjednoczona

51. Rozbicie dzielnicowe Zagadnienia 1. Polska dzielnicowa. 2. Sąsiedzi Polski dzielnicowej. 3. Sprowadzenie Krzyżaków do Polski. 4. Najazd Mongołów.	– wie, co oznaczał podział Polski na dzielnice	– zna sąsiadów Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – wie, z kim walczyli Polacy w okresie rozbicia dzielnicowego, i zna efekty tych walk	– wie, w jaki sposób układały się stosunki z sąsiadami Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – opisuje proces budowania państwa krzyżackiego	– wymienia skutki testamentu Bolesława Krzywoustego; – wskazuje skutki stosunków Polski z sąsiadami	– wskazuje skutki rozbicia dzielnicowego na różnych płaszczyznach	VI. 1) 2) 3)
--	--	--	--	--	---	--------------

<p>52. Społeczeństwo i gospodarka Polski dzielnicowej</p> <p>Zagadnienia 1. Wieś w średniowieczu. 2. Kolonizacja na prawie niemieckim. 3. Powstanie stanów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia stany w społeczeństwie polskim; – wie, na czym polegała kolonizacja; – zna pojęcie trójpolówka 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o procesie kolonizacji na prawie niemieckim; – wymienia zajęcia różnych stanów 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie zmian w rolnictwie dla życia ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje znaczenie kolonizacji dla rozwoju gospodarczego; – wskazuje, w jaki sposób kształtował się samorząd na wsi, a jak w mieście 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, w jaki sposób ukształtowały się poszczególne grupy społeczne w Polsce 	<p>VI. 3)</p>
<p>53. Odbudowa Królestwa Polskiego</p> <p>Zagadnienia 1. Zwolennicy zjednoczenia. 2. Przemysł II królem Polski. 3. Koronacja Wacława II na króla polskiego. 4. Zjednoczenie ziem polskich przez Władysława Łokietka. 5. Konflikt Polski z Krzyżakami</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto i kiedy zjednoczył ziemie polskie; – wie, jakie ziemie Polska utraciła na rzecz Krzyżaków 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia kolejnych władców Polski; – wie, kiedy Polska utraciła Pomorze Gdańskie; – wskazuje wydarzenie uznawane za zakończenie rozbicia dzielnicowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny zjednoczenia ziem polskich, – rozumie znaczenie utraty Pomorza; – 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o próbach odzyskania utraconych ziem – 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie zjednoczenia ziem polskich dla zmiany położenia międzynarodowego Polski 	<p>VI. 2) 4)</p>
<p>54. Polska Kazimierza Wielkiego</p> <p>Zagadnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto był ostatnim królem Polski z dynastii Piastów; – rozumie powiedzenie 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia działania Kazimierza Wielkiego w różnych dziedzinach; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie powołania Akademii Krakowskiej; – omawia, w jaki sposób 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie pokoju z Krzyżakami i Czechami dla Polski 		<p>VII. 1) 2)</p>

<p>1. Problemy Polski po przejęciu władzy przez Kazimierza Wielkiego.</p> <p>2. Pokój z Czechami i Krzyżakami.</p> <p>3. Działania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie gospodarki, obronności, prawodawstwa.</p> <p>4. Utworzenie Akademii Krakowskiej.</p>	<p>„Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.”</p>	<p>– wie, kiedy została utworzona Akademia Krakowska</p>	<p>Kazimierz Wielki rozwiązał problemy z Czechami i Krzyżakami</p>			
<p>55. Polska w unii z Węgrami i Litwą</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Unia z Węgrami.</p> <p>2. Ludwik Węgierski i Jadwiga na tronie polskim.</p> <p>3. Unia personalna z Litwą.</p> <p>4. Wielka wojna z zakonem.</p> <p>5. Wojna Trzynastoletnia</p>	<p>– wie, z kim Polska zawarła unie w XIV w.;</p> <p>– wie, kim byli: Jadwiga i Władysław Jagiełło;</p> <p>– rozumie pojęcie: Krzyżacy;</p> <p>– wie, jaki był rezultat bitwy pod Grunwaldem, wie, kto w niej walczył;</p> <p>– zna nazwę dynastii, która rządziła Polską od 1385 roku;</p> <p>– wie, kiedy Polska odzyskała Pomorze Gdańskie</p>	<p>– omawia przyczyny zaproszenia Krzyżaków do Polski;</p> <p>– opowiada o zawarciu unii Polski z Węgrami i Litwą;</p> <p>– opowiada o chrzcie Litwy i tzw. wielkiej wojnie z Krzyżakami;</p> <p>– wie, dlaczego doszło do wojny z Krzyżakami w 1409 r.;</p> <p>– wie, jakie były efekty drugiego pokoju toruńskiego;</p>	<p>– rozumie przyczyny zawarcia przez Polskę unii z Litwą;</p> <p>– wie, dlaczego doszło do wielkiej wojny z Krzyżakami;</p> <p>– zna postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego</p>	<p>– opisuje proces budowania państwa krzyżackiego;</p> <p>– rozumie znaczenie przywileju koszyckiego;</p> <p>– rozumie znaczenie odzyskania Gdańska dla Polski</p>	<p>– analizuje zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem unii z Litwą</p>	<p>VII. 2) 3) 4)</p>

<p>56. Jagiellonowie w Europie Środkowej Zagadnienia 1. wojna trzynastoletnia 2. II pokój toruński i jego postanowienia 3. postać historyczna: Kazimierz Jagiellończyk</p>	<p>przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>wojska zaciężne, żołąd</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego dla Polski ważne stało się odzyskanie dostępu do morza</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Związek Pruski, wojna trzynastoletnia, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, wojska zaciężne, żołąd</i> – wskazuje na mapie: Prusy Królewskie, Prusy Zakonne – omawia dokonania Kazimierza Jagiellończyka – zaznacza na osi czasu daty: 1454 r., 1466 r.</p>	<p>– opisuje przebieg wojny trzynastoletniej – przedstawia postanowienia II pokoju toruńskiego</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego doszło do zawiązania Związku Pruskiego – porównuje postanowienia I i II pokoju toruńskiego – uzasadnia twierdzenie, że odzyskanie dostępu do morza miało przełomowe znaczenie dla rozwoju polskiej gospodarki</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego wojska zaciężne pod koniec średniowiecza zastąpiły w bitwach tradycyjne rycerstwo</p>	
<p>57. Monarchia stanowa w Polsce Zagadnienia 1. Powstanie monarchii stanowych. 2. Monarchia stanowa w Polsce. 3. Powstanie szlachty i jej przywileje. 4. Działalność sejm.</p>	<p>– wie, z jakich izb składał się sejm i kto w nim zasiadał; – rozumie pojęcie szlachta</p>	<p>– rozumie pojęcia: przywilej, sejm walny, konstytucja nihil novi, elekcja; – wie, na czym polegała monarchia stanowa</p>	<p>– wie, kiedy zebrał się pierwszy polski sejm; – opowiada o kształtowaniu się monarchii stanowej; – opowiada o powstawaniu przywilejów</p>	<p>– rozumie okoliczności nadawania przywilejów, wskazuje ich konsekwencje; – wymienia treść przywilejów nadanych szlachcie</p>	<p>– omawia funkcjonowanie monarchii stanowej, dostrzega różnice między monarchią stanową a patrymonialną</p>	VII. 5)
<p>58. Lekcja powtórzeniowa. Polska dzielnicowa i zjednoczona Zagadnienia 1. Zjednoczenie państwa polskiego.</p>	<p>– wie, kiedy Polska została zjednoczona; – wie, kim byli: Władysław Łokietek, Jadwiga, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk</p>	<p>– wskazuje Polskę na mapie; – wskazuje na mapie państwa, z którymi Polska weszła w unie personalne</p>	<p>– rozumie znaczenie zawierania unii i zjednoczenia Polski</p>	<p>– wskazuje przyczyny i skutki: zjednoczenia ziem polskich, unii personalnych, wojny trzynastoletniej, nadawania przywilejów</p>	<p>– rozumie zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem zawieranych unii, zjednoczenia, nadawania przywilejów</p>	VI. 1) 2) 3) 4), VII. 1) 2) 3) 4) 5)

2. Jagiellonowie na tronie polskim. 3. Unie Polski.						
59 i 60. Sprawdzian 7. Polska dzielnicowa i zjednoczona oraz omówienie.						